

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

-----o0o-----

NGUYỄN VĂN HANH

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
THỰC HIỆN TIÊU CHÍ THU NHẬP TRONG PHÁT TRIỂN NÔNG
THÔN MỚI TRÊN ĐỊA BÀN MỘT SỐ XÃ CỦA HUYỆN ĐẠI TỪ
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP
CHUYÊN NGÀNH: PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

THÁI NGUYÊN, NĂM 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

-----o0o-----

NGUYỄN VĂN HANH

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
THỰC HIỆN TIÊU CHÍ THU NHẬP TRONG PHÁT TRIỂN NÔNG
THÔN MỚI TRÊN ĐỊA BÀN MỘT SỐ XÃ CỦA HUYỆN ĐẠI TỪ
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 60.62.01.16

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP
CHUYÊN NGÀNH: PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Hữu Hồng

THÁI NGUYÊN, NĂM 2015

LỜI CẢM ƠN

Trước hết với tình cảm chân thành và lòng biết ơn sâu sắc, tôi xin gửi lời cảm ơn đến Thầy giáo PGS.TS. Nguyễn Hữu Hồng - Người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các Thầy giáo, Cô giáo trong Khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn, các Thầy Cô thuộc phòng đào tạo trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin cảm ơn UBND huyện Đại Từ; UBND các xã: Cù Vân, Khôi Kỳ, Na Mao huyện Đại Từ và các hộ gia đình ở 3 xã trên đã cung cấp số liệu thực tế và thông tin cần thiết để tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, bạn bè, cùng toàn thể gia đình, người thân đã động viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu đề tài.

Thái Nguyên, ngày 08 tháng 08 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Văn Hanh

MỤC LỤC

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

DANH MỤC CÁC BẢNG

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	2
2.1. Mục tiêu chung	2
2.2. Mục tiêu cụ thể	2
3. Phạm vi thời gian nghiên cứu	2
4. Ý nghĩa của đề tài	2
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	4
1.1.1. Khái niệm về nông thôn	4
1.1.2. Nông thôn mới	4
1.1.3. Khái niệm nông thôn mới	5
1.1.4. Khái niệm về phát triển nông thôn	5
1.1.5. Khái niệm về tiêu chí thu nhập trong NTM	6
1.1.6. Những chủ trương chính sách của Đảng và Nhà nước trong xây dựng NTM ở nước ta	10
1.2. Cơ sở thực tiễn	11
1.2.1. Nhật Bản: “Mỗi làng một sản phẩm”	11
1.2.2. Hàn Quốc: Phong trào làng mới	12
1.2.3. Kinh nghiệm xây dựng nông thôn mới ở Trung Quốc	17
1.3. Tình hình xây dựng NTM ở Việt Nam	19
1.4. Kết quả thực hiện bộ tiêu chí quốc gia về NTM	20
1.4.1. Kết quả thực hiện bộ tiêu chí	20
1.4.2. Kinh nghiệm xây dựng nông thôn mới ở nước ta gắn với việc thực hiện tiêu chí thu nhập	20

CHƯƠNG II: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	31
.....	31
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	31
2.2. Địa điểm nghiên cứu	31
2.3. Nội dung nghiên cứu	31
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	33
2.4.1. Thu thập các thông tin thứ cấp.....	33
2.4.2. Thu thập thông tin sơ cấp.....	34
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	36
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Đại Từ	36
3.1.1. Điều kiện tự nhiên, tài nguyên	36
Hình 3.1: Bản đồ hành chính huyện Đại Từ.....	36
3.1.1.2. Địa hình, địa mạo	37
3.1.1.3. Khí hậu	37
3.1.1.4. Thủy văn.....	38
3.1.1.5. Tài nguyên đất.....	38
Bảng 3.1: Tình hình sử dụng đất huyện Đại Từ.....	38
Biểu đồ 3.1: Diện tích các loại đất của huyện Đại Từ năm 2014	39
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	40
3.1.2.1. Điều kiện kinh tế	40
Bảng 3.2: Cơ cấu kinh tế huyện Đại Từ.....	40
Bảng 3.3: Cơ cấu giá trị sản lượng NN trên địa bàn huyện Đại Từ	41
Bảng 3.4: Diện tích các loại cây trồng trên địa bàn huyện Đại Từ.....	42
Biểu đồ 3.3: Diện tích các loại cây trồng của huyện Đại Từ	43
Bảng 3.5: Số lượng gia súc, gia cầm huyện Đại Từ	44
3.1.2.2. Dân số, lao động và việc làm	45
Bảng 3.6: Dân số trung bình phân theo giới tính và phân theo thành thị, nông thôn.....	46
3.2. Tình hình xây dựng NTM huyện Đại Từ:	47
3.2.1. Kết quả 5 năm thực hiện Chương trình xây dựng NTM của huyện Đại Từ ...	48

3.2.1.1. Kết quả công tác lập quy hoạch:	48
3.2.1.2. Kết quả lập đề án xây dựng NTM và phát triển sản xuất nâng cao thu nhập cho người dân:	49
3.2.1.3. Kết quả triển khai mô hình phát triển sản xuất nâng cao thu nhập cho người dân:	49
3.2.1.4. Kết quả xây dựng hạ tầng nông thôn:	50
3.2.1.5. Kết quả thực hiện theo bộ tiêu chí quốc gia về xây dựng NTM: ...	50
3.2.1.6. Đánh giá tình hình thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới và tiêu chí thu nhập trên địa bàn huyện Đại Từ.....	51
3.2.2. Đánh giá chung sau 5 năm triển khai xây dựng NTM huyện Đại Từ...	53
3.2.2.1. Mặt đạt được	53
3.2.2.2. Một số mặt hạn chế.....	54
3.3. Điều kiện tự nhiên kinh tế - kinh tế - xã hội tại 3 xã nghiên cứu	54
3.3.1. Điều kiện tự nhiên kinh tế - kinh tế - xã hội	54
3.3.2. Nghiên cứu sự đánh giá của người dân về sự cần thiết của xây dựng nông thôn mới.....	60
3.3.3. Nghiên cứu sự tham gia của người dân trong các mô hình sản xuất, tập huấn khoa học - kỹ thuật	61
3.3.4. Những thuận lợi và khó khăn trong sản xuất nông nghiệp ở 3 xã nghiên cứu	63
3.3.5. Kết quả đạt được và một số tác động bước đầu của việc xây dựng nông thôn mới đến các xã nghiên cứu	68
3.4. Nghiên cứu về thu nhập tại các hộ dân trên địa bàn các xã nghiên cứu.....	69
3.4.1. Thu nhập của các hộ dân từ trồng trọt, chăn nuôi và phi nông nghiệp.....	69
3.4.2. Thu nhập bình quân/người từ trồng trọt, chăn nuôi và phi nông nghiệp của các hộ dân ở các xã nghiên cứu	77
3.4.3. Tình hình thực hiện tiêu chí thu nhập ở các xã nghiên cứu	79
3.4.4. Những thuận lợi và khó khăn trong việc thực hiện tiêu chí thu nhập trên địa bàn 3 xã nghiên cứu của huyện Đại từ tỉnh Thái Nguyên.....	81
3.4.4.1. Thuận lợi	81

3.4.4.2.Khó khăn	82
3.4.5. Nguyên nhân của thực trạng tiêu chí thu nhập chưa đạt so với chuẩn NTM	82
3.4.5.1. Nguyên nhân khách quan.....	82
3.4.5.2.Nguyên nhân chủ quan	82
3.5. Một số giải pháp nhằm thực hiện tiêu chí thu nhập tại 3 xã nghiên cứu:	83
3.5.1. Chuyển dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi, áp dụng tiên bộ khoa học công nghệ vào sản xuất nhằm nâng cao thu nhập cho người dân.....	83
3.5.2. Giải pháp đào tạo nghề cho lao động nông thôn ở các xã	84
3.5.3. Giải pháp cho nông dân vay vốn với thời hạn và lãi suất ưu đãi.....	85
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	89
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	92
PHIẾU ĐIỀU TRA HỘ GIA ĐÌNH.....	95

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nghĩa
BCĐXD	Ban chỉ đạo xây dựng
HTXNN	Hợp tác xã nông nghiệp
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
LN	Làng nghề
HTX	Hợp tác xã
CNH	Công nghiệp hóa
WTO	Tổ chức thương mại thế giới
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
NTM	Nông thôn mới
PTNT	Phát triển nông thôn
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
UBND	Ủy ban nhân dân
MTTQ	Mặt trận tổ quốc
NN	Nông nghiệp
LĐNT	Lao động nông thôn
QĐ	Quyết định
BCĐ	Ban chỉ đạo
KHKT	Khoa học kỹ thuật
KT-XH	Kinh tế-xã hội
Tr.đ	Triệu đồng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Tình hình sử dụng đất huyện Đại Từ.....	38
Bảng 3.2: Cơ cấu kinh tế huyện Đại Từ.....	40
Bảng 3.3: Cơ cấu giá trị sản lượng NN trên địa bàn huyện Đại Từ	41
Bảng 3.4: Diện tích các loại cây trồng trên địa bàn huyện Đại Từ.....	42
Bảng 3.5: Số lượng gia súc, gia cầm huyện Đại Từ (Thời điểm 1/10 hàng năm)	44
Bảng 3.6: Dân số trung bình phân theo giới tính và phân theo thành thị, nông thôn.....	46
Bảng 3.7: Tổng hợp kết quả rà soát các tiêu chí NTM huyện Đại Từ.....	51
tính đến tháng 7/2015.....	51
Bảng 3.8: Tình hình thực hiện tiêu chí thu nhập của các xã đang xây dựng nông thôn mới tại huyện Đại Từ giai đoạn 2012-2014.....	52
Bảng 3.9: Một số thông tin của 3 xã nghiên cứu thời điểm cuối năm 2014	57
Bảng 3.10: Đặc điểm hộ gia đình tại 3 xã điều tra năm 2014	58
Bảng 3.11: Cơ cấu ngành nghề hộ gia đình năm 2014	59
Bảng 3.12: Đánh giá của người dân về sự cần thiết của xây dựng nông thôn mới.....	60
Bảng 3.13: Người dân tham gia tập huấn, ứng dụng kỹ thuật trong sản xuất.....	62
Bảng 3.14: Những khó khăn trong trồng trọt.....	64
Bảng 3.15: Những khó khăn trong chăn nuôi	66
Bảng 3.16: Bảng tổng hợp kết quả các tiêu chí trong xây dựng nông thôn mới của các xã địa bàn nghiên cứu	68
Bảng 3.17: Hiện trạng kinh tế và tổ chức sản xuất	69
của địa bàn nghiên cứu	69
Bảng 3.18: Thu nhập bình quân đầu người từ trồng trọt	69
Bảng 3.19: Thu nhập bình quân đầu người từ chăn nuôi.....	72
Bảng 3.20: Thu nhập bình quân đầu người từ phi nông nghiệp	75
Bảng 3.21: Quy mô và cơ cấu nguồn thu nhập/người của các hộ tại địa bàn nghiên cứu năm 2014	77
Bảng 3.23: Dự kiến kế hoạch đào tạo nghề cho các xã đến năm 2020.....	78

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1: Diện tích các loại đất của huyện Đại Từ năm 2014	39
Biểu đồ 3.2: Cơ cấu giá trị sản lượng NN trên địa bàn.....	41
huyện Đại Từ năm 2014.....	41
Biểu đồ 3.3: Diện tích các loại cây trồng của huyện Đại Từ	43
Biểu 3.4: Đánh giá của người dân về sự cần thiết xây dựng nông thôn mới.....	60
Biểu 3.5. Quy mô và cơ cấu nguồn thu nhập/người của các hộ tại địa bàn nghiên cứu năm 2014	78